

ОБЕРЕЖНО: кліщі!

В нашій області зареєстровано декілька видів кліщів, серед яких іксодові кліщі є найбільш небезпечними.

Іксодові кліщі живуть у лісах, чагарниках, на луках. Активізують свою діяльність теплої пори року — з квітня по жовтень. Найбільше їх скупчення спостерігається біля стежок і доріг, де вони і нападають на свою жертву.

Живляться кліщі кров'ю тварин і людей, здебільшого нападаючи на тих, хто працює або відпочиває на природі. Потрапивши на одяг, кліщ відшукує відкриті ділянки шкіри та найчастіше прикріплюється у області шиї, на голові, у паху, на животі. Може триматися на тілі до 10 днів, значно збільшуючись у розмірах. Іноді застарілого кліща можна прийняти за бородавку або пухлину.

Потрапляння кліщів на шкіру людини може відбуватися не тільки в лісі, але і в домашніх умовах. Кліщі заносяться в дім на одязі, з домашніми тваринами, букетом польових квітів і т.п.

Укус кліща безболісний, тому що разом із слизом він уводить до рани анестезуючу речовину, і тільки через декілька годин виникає відчуття болю.

Із слиною кліща до організму людини можуть потрапити найрізноманітні збудники інфекційних хвороб: кліщового енцефаліту, марсельської та кримської лихоманки, туляремії, хвороби Лайма та інших.

Основні профілактичні рекомендації щодо попередження укусів кліщів наступні:

► Використовувати репеленти — засоби відлякування кліщів;

► Дотримуватися правил поведінки на небезпечній щодо кліщів території. При відвідуванні лісопаркової зони необхідно носити одяг, що максимально закриває шкірні покриви (сорочки з довгими рукавами і високим коміром, довгі брюки, шапки та рукавички). Не сидати і не лягати на траву; стоянки і ночівлі в лісі влаштовувати

на ділянках, позбавлених трав'яної рослинності або в сухих соснових лісах на піщаних ґрунтах;

► Кліщі часто прикріплюються до домашніх тварин, тому під час кліщового сезону необхідно їх оглядати після того, як вони повернуться з прогулянки;

► Кліщ не впивається відразу, від півгодини до декількох годин він сидить на шкірі і вибирає місце для укусу — тому після прогулянки слід проводити само- та взаємоогляди на предмет виявлення кліщів.

► Людині, яка потерпіла від укусу кліща, необхідно звернутися за медичною допомогою до травмпункту для видалення кліща і доставки його на дослідження. Якщо такої можливості немає, кліща можна видалити самостійно за допомогою пінцета з використанням захисних медичних рукавичок. Захопивши кліща пінцетом у самого місця контакту, необхідно повернути тіло кліща навколо осі і витягти його зі шкіри. Робити це потрібно максимально акуратно, не роздавивши кліща, оскільки при цьому можливе видавлювання його вмісту разом із збудниками в ранку. Тримати пінцет слід строго перпендикулярно поверхні укусу. Якщо тягнути вертикально, існує високий ризик того, що хоботок і голівка залишається в ранці. При відриві голівки кліща процес інфікування може продовжуватися, так як в слинних залозах і протоках присутня значна концентрація збудника. Місце укусу слід продезінфікувати (70% спирт, 5% йод і т.п.). Після вилучення кліща необхідно ретельно вимити руки з милом;

► Після видалення кліща його потрібно віднести в лабораторію, щоб перевірити на бореліоз або енцефаліт. Для цього посадіть кліща в баночку або пляшечку з вологою ваткою.

Дослідження кліща на наявність борелій в м. Харкові проводиться у відділі особливо небезпечних інфекцій ДУ «Харківський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України», розташованої за адресою: м. Харків, Помірки, 70 (тел. 315-02-27).

**Виявивши кліща на тілі,
слід мати на увазі, що ви-
далення паразита є не-
відкладним заходом!**

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВЯ
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КЗ03 «ХАРКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ
ЦЕНТР ЗДОРОВЯ»